

כל הגמ' פרק שלישי גיטין

כו.

עין משפט
גר מצוה

ד א מ"י פ"ג מהל' גירושין הלכה ז סמג ע"ג
 ב [נטו"ש מו"מ כ"י מג ספי"א וסמ"ג מד ספי"א]
 ג מ"י ע"ג טו"ש ע"ג ח"מ ימ"מ סמ"ג ספי"א
 ד ד מ"י פ"ג מהל' גירושין הלכה ז סמג ע"ג

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה ובעלה ויהיה אים לא תמצא יין בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר ברייתו ונתן בידה ושלחה מביתו:
 דברים כד א

פסקי ר"ד

מתני' הכותב תופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן ושטרי מלוה צריך שיניח מקום המלוה ומקום הלוה ומקום הזמן ומקום המעות שטרי מקח צריך שיניח מקום הלוקח ומקום המוכר ומקום המעות ומקום השדה ומקום הזמן ושטרי התקנה ר' יהודה פוסל בכלן ר' אלעזר מכשיר בכלן חוץ מגיטי נשים שנאמר וכתב לה לשמה פי' אבל אם העיר כותב ולא יועיל אותו הגט אלא לביי ומה העיר ולבנות אותה העיר וכן נמי בשטרי הלוואה ובשטרי מקח וממכר וסממא דמילתא אין הסופר מוסיף תופסין אלא לביי עירו ואינו משיב אל לבו שמא יבא לירו מעיר אחרת: אמר רב יהודה אמר שמואל וצריך שיניח אף מקום היר את מותרת לכל מפני תקון סופרים ובדין הוא דאפילו תופס נמי לא לכתוב ומשום תופס סופר שבר ליה רבנן ור' יהודה פוסל בכלן גזר תופס אטו גיטין ור"א מכשיר בכלן חוץ מגיטי תופס אטו תורף גזר שאר שטרות אטו גיטין לא גזר: תופס אטו תורף:

א) נראה מה לדעת סוגר כדעת רש"י דמתוך גס כשטרות גזר אטו גיטין ועי' בתוס' ד"ה ר"ל.

בין לרבי יהודה בין לר"ש לא שנא וכו'.^א ורז יוסף דמסיק צ"כ כלל מערצין^ב (עירובין דף לו:) דלר"ש לית ליה צריכה גבי הריני מערז לשמות של כל השנה כולה רציתי אלך רציתי לא אלך דמסיק רז יוסף אפוק ולר"ש רצה מצעוד יוס עירובו עירוב כו'^א רז יוסף יחלק בין צתולה צדעת עגלמו לתולה צדעת אחרים:

התם בדקתני מעמא כו'. צדק כלל מערצין (עירובין דף לו:) מפרש צדק טעמא משום דבעינן ראשית ששייה ניכרין ונראה דהתם גרים רצה מדאיירי אצ"י צתריה ועוד דהתם נמי מסיק טעמא כי הכא: **רבי** אלעזר מבשירי בבבלי. פירש צקונטרס ובלבד שיניח מקומות הללו וקשה לר"י דגמרא ספיקו רז כר' אלעזר וקאמר אפי' צטטרות והאמר רז פפי' כו' אלמא מחזי כשיקרא ה"ג מחזי כשיקרא ופי' מכוזר ר"א אלא צטופס צטטרות מה מחזי כשיקרא איכא מאחר שהניח מקום המלוה והלוה והמעות ועוד משמע דלא פריך^ה מדרג פפי' אלא משום דפסיק כר' אלעזר אכל אי הוה סבר כרצנן הוה ניחא ליה ופי' שייך צטופס מחזי כשיקרא אפי' סבר כרצנן תקשי לרז פפי' ונראה לר"י דר"א מכשיר צטטרות אפי' תורף^א והשתא מיחזי כשיקרא שכותב פלוני לזה מפלוני ועדיין לא ליה חוץ מגיטי נשים דפסיל אפילו טופס מדקתני משום שנאמר וכתב לה משמע דפסיל צגיטי נשים טפי מת"ק וא"ת ומנא ליה לגמרא דר"א מכשיר צטטרות אפי' תורף דר"א מדרג פפי' דלמא צטופס צטטרות דווקא מכשיר וי"ל דאם איתא דלא מכשיר אלא צטופס היה לו לקצוע דברי ר"א אחר ת"ק והיה לו לקצר ולשנות ר' אלעזר פוסל צגיטי נשים ור' יהודה פוסל צכולן וגם היה ראוי לשנות צסדר זה שכל אחד מממיר משלפניו אכל אי רבי אלעזר אתא לאכשורי צטטרות אפי' תורף ניחא דתנא דברי רבי יהודה קודם משום דקאי אה"ק דאיירי צטופס ור"א צטטרות מכשיר טפי מנתא קמא וצגיטין פסיל טפי: **חז"ן** מגיטי נשים. ואין לומר צשחרורי צגדים נמי פסיל^ה דאם כן צפ"ק (לעיל ט.) גבי שלשה צדריס צשזו גיטי נשים צשחרורי צגדים יתינו וכדברי ר"א צצרצע צדקתני וכדברי ר"מ צצרצע^ו: **וצצריין** שיניח מקום הרי את מותרת לבל אדם. ככל דוכתי משמע שכותבין לשון זה צגט וצפ' צתרא (לקמן פה.) נמי^ז תניא גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם והנהיג ר"ת לכתוב לשון זה צגט אכל' צטופסי גיטין^ח לא היה כתוב ומ"מ אין להוציא לעו על גיטין הראשונים^ט שהרי מאריבין לכתוב כמה לשונות צגט^י דחשיב כמו הרי את מותרת לכל אדם: **אבר' סיפא** דקתני שאין קיום הגט אלא בחותמיו אימא ר"מ היא. תימה דצדוק פרק שני לעיל (דף כג.) מוקי לה ר' זיקא אר"ר יוחנן^י כר"מ ופרין עלה ליה הויא דמחוצר דאמר רבה בר בר חנה אר"ר יוחנן ר"א היא דחק לשנויי אמוראי נינהו אליבא דר' יוחנן ומאי קושיא הא משמע הכא דאע"ג דמוקמינן הויא דמחוצר כר"א מ"מ מוקמינן שפיר הויא דהלל כשרים כר"מ ואור"י דאע"פ שעושה צריכותא צוה מ"מ מיסתבר דאיתא כחד תנא אכל' הך דפירקין ודאי ר' יוחנן מוקי לה כר"מ משום טעמא דמסיקא מדסיפא ר"א רישא לאו ר"א^{יא} דמטעם זה קאמר ר' יוחנן צפרק ד' אחין (ביבמות דף סו:) אחיות איני יודע מי שנאן^{יב} ועוד דבתרתי קמייתא דמתניין צחדא פירקא איכא קפידא טפי לאוקמינהו כחד תנא:

מפני התקנה מאי מפני התקנה. מקום הזמן דתנא צרישא דקצע צגמרא אחר כך היינו משום דאתא לפרושי מפני התקנה אליבא דמאן דמוקי לה כר"א דאין פירושו כמו למאן דמוקי לה כר"מ: קא

לא רצה אינה מקודשת. דלא צעל אלא על תנאי ולא נתקיים וכי רצה מיהא מקודשת ואע"ג דמשעת צעילה ספק רואה ספק אינו רואה אמרינן הוצרך דמשעת צעילה הוו קידושין: **טבלים** למפרע. שהרי לא הוצרכה התרומה מעולם: **לשניצקע.** כשיצא לידי כך ודאי טבלים שמה אכל אין לחוש לכך דלא שכיח ליצקע: **בתני'** הכותב טופסי גיטין. שסופר הוא ונטול שטר ורואה שיהו מוומינן לו פעמים אהרס צא לשוכרו והוא טרוד צטטרות אחרים: **צריך שיניח מקום האיש וכו'.** שחס רואה תגר צייניהם לא יאמר הריני כותב כל הגט וצגמרא^{יג} מפרש טעמא: **צריך שיניח מקום כו'.** ואם שמע שהיה אחד רודף אחר צחירו להלוותו מנה לא יאמר הריני כותב מיד ואניח מקום הזמן לצדו שלא יהא שטר מוקדם אלא צריך שיניח מקום הלוה והמלוה והמעות אע"ג דליכא למיחש למידי גזירה צטטרות אטו גיטין: **מפני הסקנה.** צגמ' מפרש אהיכא קאי: **פוסל צכולן.** ואפילו הניח מקומות הללו וטעמא מפרש צגמ': **ר' אלעזר מכשיר צכולן.** ובלבד שיניח מקומות הללו: **חוץ מגיטי נשים.** דגרינן צהן טופס אטו תורף: **שנאמר וכתב לה.** צגמרא פריך האי אחרוף הוא דכתיב: **גמ' אף מקום הרי את מוסרה.** שגם זה עיקרו של גט: **עדי מסירה כרסי.** הלכך וכתב לה לאו אחתימה קאי דחתימת עדים אינה אלא מדדרי סופרים מפני תיקון העולם וכי כתיב וכתב לה משמע אשיקא כריתות קאי דהיינו כל הני דאמרינן: **ולריכא.** לשמואל לאוקמי להני תלת סתמי כר"א ולמימרא צכוליה והוא ששייר מקום המורף אין כותבין על המחוצר (לעיל דף כא:) והכל כשרין לכתוב (לעיל כג:) והכותב טופסי גיטין כוליה לאוקמינהו שמואל כר"א: **דקתני אין כותבין.** והדר תנא כתבו על המחוצר כשר ומדקשיא רישא לסיפא אוקמינא דהכי קאמר אין כותבין טופס שמה יכתוב תורף כו': **אכל סיפא.** הכל כשרין לכתוב דקתני

שאין קיום הגט אלא בחותמיו: **אימא ר' מאיר היא.** ואינו צריך לשייר מקום התורף ואשמעינן שמואל לצריך ורבי אלעזר היא. וסיפא דקתני שאין קיום הגט אלא בחותמיו לאו לאכשורי תורף דחרש שוטה וקטן דשלא לשמה קאי אלא אמניעתא קאי האשה כותבת את גיטה לשמה והאיש שוצרו שאין קיום הגט אלא במסירתו ולא בחתימתו. והא דנקט חותמיו משום דרוב עדי מסירה הם החתומים צו^כ ורז גיטין חתומים הם אפי' לר"א מפני תיקון העולם: **איכא לאוקמא כר' אלעזר.** ולא קשיא מידי דפררשיית: **אכל הא מדסיפא.** פליג ר' אלעזר ארישא דקתני רבי אלעזר מכשיר צכולן חוץ מגיטי נשים ורישא מכשיר אף צגיטי נשים: **אימא רישא לאו רבי אלעזר היא.** וא"ל לשייר מקום הרי את מותרת אלא מקום השמות לצדן משום קטטה דלקמנין^ט: **קמ"ל.** שמואל דרישא נמי כר"א ותרי תנאי ואלביא דר' אלעזר דלקמניה: **מפני קנה סופר.** התירו לכתוב טופס שלא לשמה: **ור"א היא.** הא דקתני מפני התקנה התירו לכתוב טופס הא לאו הכי הוה אסור רבי אלעזר היא דבעי לשמה צכתובה מדאורייתא: **לא לכתוב.** דלמא אחי למכתב תורף אלא משום תקנת סופר שיהו מוומינן לו שרו ליה ובלבד שישייר תורף לכתוב לשמה ותורף דשאר שטרות נמי גזר משום תורף דגיטין: **ורבי יהודה כו'.** וגזר שטרות אפי' טופס אטו גיטין: **שטרות אטו גיטין.** צטופס לא גזר דגזירה לגזירה היא: **והא כי כתיב לה אסורף כתיב דצקרא כריתות כתיב דהיינו תורף והכי יליף ר"א מנייה למיסר טופס: אלא.** לא תימא שנאמר דמשמע מנייה יליף אלא משום כלומר משום שנאמר צתורף וכתב לה לשמה גזרינן טופס אטו תורף דאורייתא: קשיא

מוסף רש"י

שמואל יבקע הגזר. קודם שפירש ממנו (ערוכות דף) והוצרך שלא היה עתיד לכה ליה הפירשה ומה טבלים למפרע (תולין דף) דצגלמא כי מפרש לה לאחר זמן איכא למימר הך דמטא השאל לחלק כתיב צתריה דמסיקא כתיב הטר נמי דדייה הויא משעת קריאת שס וכולין שמה. אכל כי צקע הטר ולא אכל כי מרומה מנייה מאי ית צריה איכא למימר, הא אפילו לצדוק לאו לכל תרומה אחי (ערוכות דף) דלכשיבקע. ניין צגמ', כלומר דלא חיישין לה (סוכה כד) ובעינן תולין דף) עיין צדבר לאסורי כלומר דלא חיישין לה, דלא שכיח, דאי צני מטר ליה לשומר (ערוכות דף) ובעינן יונא וכו'. הכותב טופסי גיטין. שיהו מוומינן לה טופס לשון טופס. מולי' צגלמ' (נבחים ג.) אף מקום הרי את מותרת לכל אדם. דוה עיקר גופו (שם).

מוסף תוספות

1. משום דשטרות בגיטין לא מיחלפי כלל. ר"ן. 1. דפסיל אפי' טופס. ר"ש. 1. ר' אלעזר, דגמר לה לה מאשה. מוס' הל"ש. 1. [נ]בעינן בהו לשמה. ש"ע"ק. 10. [אלא] דר"א אינו פוסל אלא בגיטי נשים לבר. רש"י. 1. (ו) בחיקון. מוס' הל"ש. 1. הקדמונים. מוס' הל"ש. 1. שאין כתוב בהם. רש"י. 1. שיעומיין במקום ה"ה מותרת שהרי כותבין למיחך למנסבא לכל גבר. ריעו"ב. 1. מתני' דהכל כשרין לכתוב את הגט. מוס' הל"ש. 10. ואציג דמוקי הך תרתי קמייתא כר"א לא הוה מוקי הך כר"א. מוס' הל"ש.

